

národní
úložiště
šedé
literatury

V republice pracuje čtvrt milionu důchodců

Český statistický úřad
2012

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-203684>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 03.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

ANALÝZA

Praha, 3. 2. 2012

V REPUBLICE PRACUJE ČTVRT MILIONU DŮCHODCŮ

V prvních třech čtvrtletích roku 2011 pracovalo v národním hospodářství v průměru 248,9 tis. osob, které pobíraly důchod. Převažující část z nich byli důchodci v řádném starobním důchodu, včetně pracujících s předčasným starobním důchodem to bylo 157 tis. Téměř 85 tis. pracujících pobíralo invalidní důchod.

Údaje z výběrového šetření pracovních sil o celkovém počtu důchodců se starobním či invalidním důchodem korespondují s počty osob pobírajících důchod podle úplné evidence České správy sociálního zabezpečení. Vzhledem k tomu, že někteří příjemci důchodu nebydlí v republice (platby do zahraničí), je rozdíl mezi oběma údaji o celkovém počtu starobních a invalidních důchodů pouhých ± 0,4 %. Výběrové šetření je proto reprezentativní zdroj pro posouzení pracovní aktivity těchto osob.

Průměrný počet pracujících důchodců podle druhu pobíraného důchodu a věkových skupin v 1.-3. Q 2011

The average number of working pensioners by type of pension received and age group in Q1-Q3 2011

Ukazatel	Zaměstnaní celkem <i>Employed, total</i>	Věkové skupiny <i>Age groups</i>				Indikator
		15-49	50-59	60-64	65+	
Úhrnem¹⁾	4 900,2	3 552,5	1 078,8	193,7	75,2	Total¹⁾
Pracující důchodci	248,9	42,5	60,3	76,1	70,0	Working pensioners
Důchodci ve starobním důchodu ²⁾	156,8	.	15,0	69,6	70,0	Old age pensioners ²⁾
Důchodci v invalidním důchodu	84,5	37,0	41,6	5,8	-	Persons in disability retirement
v tom:						
Plně invalidní důchodci (invalidita 3. stupně)	11,3	6,6	4,0	0,6	-	Pensioners in full disability retirement (3rd disability level)
Částečně invalidní důchodci (invalidita 1. a 2. stupně)	73,2	30,4	37,6	5,2	-	Pensioners in partial disability retirement (1st and 2nd disability level)
Podíl důchodců na počtu pracujících celkem v %	5,1	1,2	5,6	39,3	93,0	Share of pensioners in the number of all working persons (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

¹⁾ V případě souběhu starobního nebo invalidního důchodu s převážně vdovským či vdoveckým byli tito respondenti zařazeni mezi starobní resp. invalidní důchodce. Počet ostatních pracujících důchodců pobírajících výhradně pozůstalostní důchod činil necelých 8 tis. osob.

²⁾ In the case the old-age pension or the disability one are received simultaneously with mostly widower's/widow's pension such respondents were included in old-age pensioners or disability ones, respectively. The number of other working pensioners receiving exclusively survivor's pension was almost 8 thousand persons.

²⁾ Počet aktivních důchodců v předčasném starobním důchodu se ve sledovaném období pohyboval na hranici 2 tis.

²⁾ The number of active pensioners in early old-age pension was at the edge of 2 thousand in the reference period.

ANALÝZA

Celkový počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním činil v průměru za 1.-3. čtvrtletí minulého roku 4 900 tis. a v porovnání se stejným obdobím roku 2010 se zvýšil o 26,3 tis.¹ **Počet pracujících důchodců přitom meziročně vzrostl o 11,1 tis. a jejich podíl na celkovém růstu zaměstnanosti byl více než 40%. Pracující důchodci představovali více než 5 % všech pracujících a jsou tak nezanedbatelnou částí aktivních pracovních zdrojů.**

Kromě důchodců celkovou zaměstnanost v určité míře ovlivňují i studenti. Zapojení studujících do pracovního života je však v absolutním vyjádření nižší, než je tomu u pracujících důchodců. V průměru za devět měsíců pracovalo necelých 44 tis. studentů (bez dálkově studujících) a proti roku 2010 se jejich počet znatelně snížil. Podíl obou kategorií důchodců a studentů na počtu všech pracujících dosahoval šest procent.

Z výsledků výběrového šetření vyplývá, že počet pracujících žen s důchodem mírně převažuje nad počtem mužů. To je logickým důsledkem vyššího počtu pracujících žen pobírajících pouze vdovský důchod a zejména vyššího počtu aktivních žen v řádném starobním důchodu. Pracující starobní důchodkyně převyšují počty pracujících starobních důchodců v celé desetileté skupině 55-64 let.

Celková intenzita pracovního zapojení mužů po dosažení šedesáti let je však výrazně vyšší než u žen. Počet pracujících mužů ve věku 55-59 let převyšoval počet pracujících žen v této pětileté skupině o 64 tis. (index M/Ž 1,28). Ve skupině mladších šedesátníků (60-64 let) pracovalo dokonce 2,2x více mužů než žen (o 72 tis.). Věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se zvyšuje u žen rychleji než u mužů, nadále však umožňuje zejména mladším důchodkyním pobírat důchodové dávky a zároveň pracovat.

Rozdíly v podílu starobních důchodců na celkovém počtu pracujících jsou markantní právě ve skupině 60-64letých. Zatímco z celkového počtu pracujících mužů pobírala důchod čtvrtina všech osob, byly ženy zapojeny do aktivního života podstatně méně, ale podíl důchodkyň pracujících v tomto věku dosáhl více než 70 % všech pracujících žen v tomto věku. **Pro převážnou část mužů ve věku 60-64 let je tedy charakteristické, že mají příjem výhradně ze své pracovní činnosti, zatímco většina pracujících žen navíc pobírá důchod.**

Stupeň aktivního zapojení podstatně klesá po dosažení 65 let, kdy počet pracujících mužů již převyšuje počet pracujících důchodkyň. Vzhledem k vyššímu absolutnímu počtu žen v tomto věku, je možné konstatovat, že pracovní aktivita (počet pracujících / počet obyvatel) mužů je v porovnání se ženami zhruba dvojnásobná.

---

¹ Podle předběžných údajů za 4. čtvrtletí 2011 celková zaměstnanost dokonce zaznamenala mírný meziroční pokles.

ANALÝZA
Průměrný počet pracujících starobních a invalidních důchodců podle pohlaví v 1.-3. Q 2011
The average number of working old-age pensioners and disability ones by sex in Q1-Q3 2011

v tis. osob

Thousand persons

Ukazatel	Zaměstnaní celkem <i>Employed, total</i>	Věkové skupiny <i>Age groups</i>			Indikator
		55-59	60-64	65+	
Celkem					
Pracující důchodci	248,9	42,4	76,1	70,0	Working pensioners
z toho:					
Důchodci ve starobním důchodu (řádném i předčasném)	156,8	14,6	69,6	70,0	<i>Pensioners receiving old-age pension (regular as well as early)</i>
Důchodci v invalidním důchodu (všech tří stupňů)	84,5	25,4	5,8	.	<i>Pensioners receiving disability pension (of all three degrees)</i>
Podíl důchodců na počtu pracujících celkem v %	5,1	8,2	39,3	93,0	Share of pensioners in the number of all working persons (%)
Muži					
Pracující důchodci	116,2	17,2	33,0	40,3	Working pensioners
z toho:					
Důchodci ve starobním důchodu (řádném i předčasném)	72,3	3,1	27,5	40,3	<i>Pensioners receiving old-age pension (regular as well as early)</i>
Důchodci v invalidním důchodu (všech tří stupňů)	42,0	13,7	5,1	.	<i>Pensioners receiving disability pension (of all three degrees)</i>
Podíl důchodců na počtu pracujících celkem v %	4,2	5,9	24,8	91,3	Share of pensioners in the number of all working persons (%)
Zeny					
Pracující důchodci	132,7	25,1	43,0	29,7	Working pensioners
z toho:					
Důchodci ve starobním důchodu (řádném i předčasném)	84,5	11,5	42,1	29,7	<i>Pensioners receiving old-age pension (regular as well as early)</i>
Důchodci v invalidním důchodu (všech tří stupňů)	42,5	11,7	0,8	.	<i>Pensioners receiving disability pension (of all three degrees)</i>
Podíl důchodců na počtu pracujících celkem v %	6,3	11,1	70,9	95,4	Share of pensioners in the number of all working persons (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO – LFS

Nejčetnější skupinou pracujících důchodců jsou důchodci pobírající starobní důchod, v převážné většině řádný starobní důchod. Z regionálního pohledu absolutně nejvíce starobních důchodců pracovalo v hlavním městě (více než 29 tis., tj. téměř pětina všech pracujících starobních důchodců v republice). Významnější jsou jejich počty i ve Středočeském a Jihomoravském kraji a hranici deseti tisíc překročil jejich počet i v Moravskoslezském kraji. Jedná se o čtyři nejlidnatější kraje republiky, a to v první řadě ovlivňuje uvedené počty.

Intenzita zapojení starobních důchodců je v jednotlivých regionech rozdílná. Podíl pracujících starobních důchodců na celkovém počtu osob pobírajících uvedený druh důchodu je nejvyšší v Praze, kde pracuje každý desátý starobní důchodce s bydlištěm na území města. Tento podíl je vysoký i v jiných krajích, např. v Karlovarském, Libereckém, Plzeňském a Jihomoravském kraji se pohybuje v intervalu sedm až osm procent všech starobních důchodců. Relativně méně jsou starobní důchodci zapojeni do aktivní činnosti v krajích střední a severní Moravy a na Vysočině, ve kterých se podíl pracujících starobních důchodců na

ANALÝZA

celkovému počtu starobních důchodců pohyboval v intervalu od 4,5 %-6,2 %. Nejnižší intenzita pracovního zapojení důchodců byla v Ústeckém kraji (4,3 %). Regionální rozdíly v zapojení důchodců do práce jsou dány řadou faktorů jako odvětvovou a profesní strukturou zaměstnanosti, charakterem dříve vykonávaného zaměstnání a s tím úzce souvisejícím zdravotním stavem obyvatel.

Velké rozdíly jsou v intenzitě pracovního zapojení důchodců podle úrovně dosaženého formálního vzdělání. Ve skupině osob se základním vzděláním pracoval pouze každý sedmdesátý starobní důchodce. Tento podíl rychle roste se zvyšující se úrovní vzdělání. Ve skupině vyučených dosahuje pět procent a ve skupině osob se středním vzděláním s maturitou podíl pracujících starobních důchodců je vyšší než devět procent z celkového počtu starobních důchodců s tímto stupněm vzdělání. Razantně roste podíl pracujících starobních důchodců ve skupině s vysokoškolským vzděláním, ve které pracoval dokonce každý pátý starobní důchodce. V menší míře se v tomto případě projevuje fakt, že podíl vysokoškoláků je ve skupině mladších důchodců vyšší než např. mezi osobami staršími sedmdesáti let. Uvedené rozdíly se projevují jak u mužů, tak i u žen.

Průměrný počet pracujících starobních důchodců podle stupně dosaženého vzdělání v 1.-3. Q 2011

The average number of working old-age pensioners by educational attainment in Q1-Q3 2011

v tis. osob		Thousand persons					
Nejvyšší dosažené vzdělání	Celkem <i>Total</i>		Muži <i>Men</i>		Ženy <i>Women</i>		Highest educational attainment
	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	
Úhrnem	156,8	6,7	72,3	8,1	84,5	5,8	Total
z toho:							
Základní vzdělání - ISCED 1,2	8,0	1,5	1,4	1,5	6,6	1,5	Basic
Střední bez maturity - ISCED 3	44,9	5,0	21,8	5,1	23,1	4,9	Secondary without matura examination
Střední s maturitou - ISCED 3,4	62,4	9,3	25,2	10,3	37,2	8,7	Secondary with matura examination
Vysokoškolské - ISCED 5,6	41,4	18,4	24,0	18,9	17,5	17,9	University

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

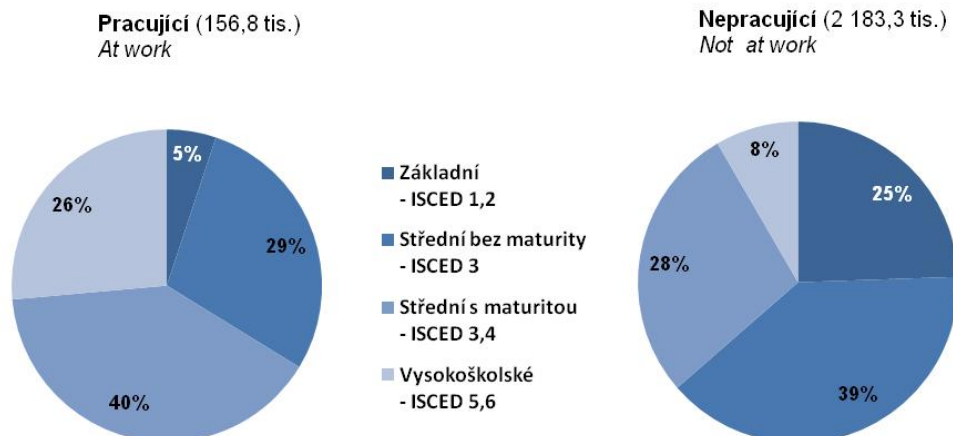
¹⁾ Podíl pracujících starobních důchodců na počtu všech starobních důchodců s určitou úrovní vzdělání v %.

¹⁾ Share of working old-age pensioners in the number of all old age pensioners having a certain educational attainment (%).

Výsledkem je skutečnost, že zatímco podíl starobních důchodců se vzděláním do úrovně vyučení dosáhl 62 % všech osob se starobním důchodem, tak se důchodci s tímto vzděláním podíleli pouze třetinou (33,7 %) na počtu všech pracujících starobních důchodců. Naopak podíl důchodců s vysokoškolským vzděláním dosahuje necelých 10 % všech starobních důchodců, ale na počtu pracujících starobních důchodců se důchodci s touto úrovní vzdělání podílejí více než 26 procenty. V následném grafu je uvedena struktura respondentů podle stupně dosaženého formálního vzdělání ve skupině nepracujících starobních důchodců (celkem 2 183,3 tis.) a pracujících starobních důchodců (156,8 tis.).

ANALÝZA

Starobní důchodci podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání a pracovní aktivity Old-age pensioners by the highest level of education and work activities

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

Struktura pracovního uplatnění starobních důchodců se výrazně liší od odvětvové struktury a druhu vykonávané profese ostatních činných obyvatel. To se projevuje především v podílu sekundárního a terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti. V sekundárním sektoru stále pracuje téměř 40 % všech osob v produktivním věku včetně osob v poproduktivním věku, které dosud nepožádaly o důchod. Naproti tomu v tomto sektoru pracuje pouze každý pátý (21,9 %) ze všech pracujících starobních důchodců. V primárním sektoru zemědělství a lesnictví pracuje jen velmi málo starobních důchodců (necelých 7 tis.). **Dominantním sektorem pro pracovní uplatnění starobních důchodců je terciární sektor služeb, ve kterém pracují tři čtvrtiny všech aktivních důchodců.** Tento podíl je podstatně vyšší než podíl zaměstnanosti v tomto sektoru ve skupině osob v produktivním věku.

Absolutně nejvíce starobních důchodců pracuje ve zpracovatelském průmyslu, ale jejich podíl na zaměstnanosti v tomto odvětví není významný. Starobní důchodci často nacházejí své uplatnění v odvětvích terciárního sektoru. Jestliže v průměru za celé národní hospodářství činil podíl pracujících starobních důchodců 3,2 % všech osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním, je jejich zastoupení v řadě odvětví terciárního sektoru podstatně vyšší. To se týká zejména sekce profesní, vědecké a technické činnosti, odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti, v administrativních a podpůrných činnostech a činnostech v oblasti nemovitostí. V uvedených sekcích se podíl pracujících starobních důchodců na celkové zaměstnanosti v odvětví pohybuje od šesti až do devíti procent.

Naproti tomu je jejich podíl velmi nízký ve všech odvětvích průmyslu, ve stavebnictví a v dopravě a skladování. Nízký je podíl starobních důchodců i v některých odvětvích terciárního sektoru jako např. ve veřejné správě. Osoby v mladším produktivním věku přirozeně dominují nejen v informačních a komunikačních činnostech, ale i v peněžnictví a pojišťovnictví.

ANALÝZA

Průměrný počet pracujících starobních důchodců a jejich podíl na zaměstnanosti ve vybraných sekcích CZ-NACE v 1.-3. Q 2011

The average number of working old-age pensioners and their share in employment in selected sections of CZ-NACE in Q1-Q3 2011

v tis. osob

Thousand persons

Vybrané sekce odvětví	Celkem <i>Total</i>		Muži <i>Men</i>		Ženy <i>Women</i>		CZ-NACE <i>selected section</i>
	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	
Úhrnem	156,8	3,2	72,3	2,6	84,5	4,0	Total
z toho:							
C-Zpracovatelský průmysl	22,1	1,7	13,8	1,6	8,3	1,9	C-Manufacturing
G-Velkoobchod a maloobchod	20,0	3,3	6,2	2,3	13,8	4,2	G-Wholesale and retail trade
M-Profesní, vědecké a technické činnosti	17,0	8,5	8,9	9,1	8,1	7,9	M-Professional, scientific and technical activities
N-Administrativní a podpůrné činnosti	8,9	7,7	5,0	8,0	4,0	7,4	N-Administrative and support service activities
O-Veřejná správa a obrana	9,1	2,9	3,7	2,2	5,5	3,6	O-Public adm. and defence
P-Vzdělávání	14,5	5,0	3,9	5,6	10,6	4,8	P-Education
Q-Zdravotní a sociální péče	14,9	4,6	2,9	4,8	11,9	4,5	Q-Human health and social work activities

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

¹⁾ Podíl pracujících starobních důchodců na počtu všech pracujících ve vybraných odvětvích v %.

¹⁾ *Share of working old-age pensioners in the number of all working persons in selected economic activities (%).*

Odvětvová příslušnost pracoviště úzce souvisí s **klasifikací vykonávaného zaměstnání**. Z výsledků šetření je patrné, že více než **60 tis. starobních důchodců (39 %) pracuje ve vysoce kvalifikovaných profesích, zařazených do hlavní třídy specialisté nebo do široké skupiny technických, zdravotnických a pedagogických pracovníků. Relativně často pracují i jako pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (18 tis.)**. V současnosti se dobře uplatňuje nejen řada odborníků pracujících ve svém oboru vzdělání, ale mnozí důchodci nacházejí práci i mimo obor vzdělání, resp. mimo profesi vykonávanou v produktivním věku. Počet starobních důchodců pracujících na postech pomocných a nekvalifikovaných pracovníků více než dvojnásobně převyšuje četnost všech pracujících starobních důchodců se základním vzděláním. Odvětvová struktura pracujících starobních důchodců se tedy liší od struktury pracujících v produktivním věku a má svá významná specifika daná dostupností vhodných profesí.

Relativně nízké zapojení starobních důchodců do práce v organizacích a firmách výrobního sektoru dokumentuje skutečnost, že jejich podíl na zaměstnanosti ve velké třídě Řemeslníci a opraváři a ve třídě Obsluha strojů a zařízení, montéři nedosahuje ani dvě procenta celkové zaměstnanosti v těchto odvětvích.

ANALÝZA

Průměrný počet pracujících důchodců podle klasifikace zaměstnání v 1.-3. Q 2011

The average number of working pensioners according to Classification of Occupations in Q1-Q3 2011

v tis. osob

Thousand persons

Hlavní třídy CZ-ISCO	Celkem <i>Total</i>		Muži <i>Men</i>		Ženy <i>Women</i>		<i>Major groups of CZ-ISCO-08</i>
	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	Pracující starobní důchodci <i>Working old age pensioners</i>	% ¹⁾	
Úhrnem	156,8	3,2	72,3	2,6	84,5	4,0	Total
z toho:							
1-Zákonodárci a řídící pracovníci	6,0	2,6	4,0	2,4	2,0	3,3	1-Managers
2-Specialisté	29,7	4,9	14,4	5,0	15,3	4,7	2-Professionals
3-Techničtí a odborní pracovníci	30,6	3,2	15,4	2,9	15,3	3,6	3-Technicians and associate professionals
4-Úředníci	16,9	3,6	2,8	2,7	14,1	3,9	4-Clerical support workers
5-Pracovníci ve službách a prodeji	28,0	3,7	10,4	3,9	17,6	3,7	5-Service and sales workers
6-Kvalifikovaní pracovníci v zeměd., lesnictví a rybářství	3,7	5,5	2,3	5,3	1,4	6,0	6-Skilled agricultural, forestry and fishery workers
7-Řemeslníci a opraváři	14,8	1,7	12,3	1,6	2,5	2,8	7-Craft and related trades workers
8-Obsluha strojů a zařízení, montéři	9,2	1,4	7,0	1,4	2,2	1,3	8-Plant and machine operators, and assemblers
9-Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	17,9	6,7	3,8	4,1	14,1	8,1	9-Elementary occupations

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

¹⁾ Podíl pracujících starobních důchodců na počtu všech pracujících v hlavních třídách CZ-ISCO v %.

¹⁾ Share of working old-age pensioners in the number of all working persons in major groups of CZ-ISCO-08 (%).

Starobní důchodci často pokračují ve svých pracovních aktivitách jako podnikatelé, hlavně jako osoby samostatně výdělečně činné. Podíl těchto podnikatelů bez zaměstnanců představuje čtvrtinu všech pracujících, kteří souběžně pobírají starobní důchod. Vyšší je i podíl důchodců podnikatelů se zaměstnanci a samozřejmě pomáhajících rodinných příslušníků. Jestliže se starobní důchodci podílejí na celkové zaměstnanosti zhruba třemi procenty, tak jejich zastoupení ve skupině podnikatelů bez zaměstnanců se blíží 6 %, ale v daleko největší skupině zaměstnanců to bylo pouze 2,6 %.

Prakticky každý druhý starobní důchodce pracuje na částečný úvazek (45 %). To je řádově vyšší podíl než podíl částečných úvazků ve skupině všech osob s jedním nebo hlavním zaměstnáním (6 %). **V naší republice, která se vyznačuje jedním z nejnižších podílů částečných úvazků v rámci celé EU, je tak téměř polovina z nich obsazena důchodci.** Na částečný úvazek pracují častěji ženy než muži.

ANALÝZA

Mezi muži jsou totiž více zastoupeni pracující důchodci v pozici podnikatelů. Specifická je i struktura pracujících důchodců z hlediska typu smlouvy.

Rozdíly v odpracované době důchodců a ostatních pracujících jsou nižší, než jak signalizuje velká diference v podílu částečných úvazků v obou skupinách. Projevuje se totiž vliv vyššího podílu podnikatelů ve skupině pracujících důchodců. V rámci celého národního hospodářství respondent odpracoval v průměru za tři čtvrtletí minulého roku týdně přes 37 hodin, ve skupině důchodců to bylo 28 hodin.

Průměrný týdenní počet odpracovaných hodin v hlavním zaměstnání v 1.-3. Q 2011

The average number of hours worked in the main employment in Q1-Q3 2011

Ukazatel	Celkem <i>Total</i>	Muži <i>Men</i>	Ženy <i>Women</i>	Indicator
Pracující úhrnem	37,3	39,6	34,2	Total of working persons
Důchodci	28,0	30,0	26,2	Pensioners
Starobní důchodci celkem	28,2	30,0	26,6	All old-age pensioners
z toho:				
Důchodci v řádném starobním důchodu	28,1	29,9	26,6	Pensioners in regular old-age retirement
Plně invalidní důchodci	24,1	26,8	21,5	Pensioners in full disability retirement
Částečně invalidní důchodci	28,2	30,3	26,0	Pensioners in partial disability retirement
Jiný typ důchodu (např. vdovský, vdovecký)	35,7	37,2	35,3	Other type of pension (e.g. widower's/widow's)
Pracující studenti (bez studujících dálkově)	26,5	28,4	24,9	Working students (excl. distance students)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Source: CZSO - LFS

Zaměstnanost osob ve věku kolem šedesáti let dlouhodobě roste v celé EU. Přetrvávají však velké rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Podle posledních dostupných údajů Eurostatu za druhé čtvrtletí 2011 patří naše republika mezi země s nejvyšší zaměstnaností ve věkové skupině 55-59letých (sedmé místo mezi 27 členskými zeměmi EU). K podstatné změně dochází ve skupině 60-64letých. Podíl pracujících v této pětileté skupině je výrazně nižší než v průměru EU 27 a je nižší než v patnácti členských zemích.

To je jednoznačně důsledek nižší míry pracovního zapojení žen v tomto věku. Zatímco muži se od průměru EU 27 odchyľují jen málo, je podíl pracujících žen v této skupině mladších šedesátnic vyšší než v ČR celkem ve dvaceti zemích EU. Rozdíly mezi členskými státy jsou zřejmé i mezi pracujícími ve věku 65-69 let. Počet starších pracujících v tomto věku ovlivňuje celkovou zaměstnanost v řadě zemí, např. v Rumunsku pracuje téměř čtvrtina všech osob v tomto věku.

ANALÝZA
Míra zaměstnanosti ve vybraných věkových skupinách v zemích EU 27 ve 2. čtvrtletí 2011
Employment rates in selected age groups in Q2 2011

v procentech

Percentage

Země	Věkové skupiny <i>Age groups</i>			Country
	55-59 let	60-64 let	65-69 let	
EU 27 celkem	62,6	31,5	10,6	European Union (27 countries)
Belgie	56,9	21,9	4,4	<i>Belgium</i>
Bulharsko	62,9	26,6	6,1	<i>Bulgaria</i>
Česká republika	69,4	26,6	9,5	Czech Republic
Dánsko	76,1	42,5	14,1	<i>Denmark</i>
Německo	73,6	44,4	9,9	<i>Germany</i>
Estonsko	68,4	43,0	18,6	<i>Estonia</i>
Irsko	59,2	41,3	16,8	<i>Ireland</i>
Řecko	51,8	29,6	9,0	<i>Greece</i>
Španělsko	56,0	32,8	5,0	<i>Spain</i>
Francie	64,0	18,4	5,2	<i>France</i>
Itálie	54,8	20,3	7,6	<i>Italy</i>
Kypr	66,6	45,4	15,0	<i>Cyprus</i>
Lotyšsko	64,7	35,5	13,9	<i>Latvia</i>
Litva	63,9	33,3	15,6	<i>Lithuania</i>
Lucembursko	52,0	20,7	5,1	<i>Luxembourg</i>
Maďarsko	53,5	14,3	5,1	<i>Hungary</i>
Malta	48,9	18,2	7,4	<i>Malta</i>
Nizozemsko	71,9	39,3	11,0	<i>Netherlands</i>
Rakousko	61,1	21,9	9,2	<i>Austria</i>
Polsko	49,9	20,6	9,6	<i>Poland</i>
Portugalsko	57,7	37,0	22,5	<i>Portugal</i>
Rumunsko	49,2	30,0	23,8	<i>Romania</i>
Slovinsko	44,1	14,0	10,4	<i>Slovenia</i>
Slovensko	59,6	18,0	3,8	<i>Slovakia</i>
Finsko	73,2	42,4	12,6	<i>Finland</i>
Švédsko	82,1	63,5	15,0	<i>Sweden</i>
Spojené království	69,8	44,4	19,6	<i>United Kingdom</i>

Zdroj: Eurostat

Source: Eurostat - LFS

* * *

Starobní důchodci, kteří zároveň pracují, představují pouze část ekonomicky aktivních v důchodovém věku. Přesto tento způsob zapojení do zaměstnání příznivě ovlivňuje celkovou délku aktivního života a sociální úroveň mnoha osob starších šedesáti let. Definitivní odchod na odpočinek je determinován především měnící se legislativní hranicí pro vznik nároku na starobní důchod. Vedle toho jej však zvláště v některých profesích ovlivňuje i možnost dalšího aktivního působení po vzniku nároku na starobní důchod, aniž by o něj bylo požádáno, nebo i možnost souběhu zaměstnání a pobírání starobního důchodu.